

Hørings svar til Forslag til ny byggteknisk forskrift (TEK17)

§ 11-13. Utgang fra branncelle.

§ 11-13, 3) Anbefaling om vindushøyde:

Hevet betjeningshøyde for vinduer til maks. 1,2 m/ redusert krav til utsyn/ funksjon som rømningsvindu

Det er behov for å tydeliggjøre at vinduer som har krav til betjeningshøyde må plasseres med fornuftig brystningshøyde selv om det ikke stilles krav til utsyn, og at kravene til rømning via vinduer også må ivaretas.

---

§ 12-1. Krav til planløsning og universell utforming av byggverk.

Til § 12-1:

Det bør utarbeides illustrasjoner i form av matriser eller lignende illustrasjoner *) for å vise hvordan man bør gå fram når man definerer hvilket regelverk som er aktuelt for de enkelte arealene i et prosjekt. Denne presiseringen av universell utforming må i større grad tydeliggjøres som en del av prosjekteringsprosessen.

*)

Disse matrisene/ illustrasjonene kan med fordel legges inn et skjema – en «implementeringsplan for UU» - tilsvarende gjennomføringsplanen for prosjektet, som blir oppdatert ved viktige milepæler i prosjektet med henvisning til dokumentasjon for de enkelte momentene i implementeringsplanen.

Til § 12-1,2:

Det bør utarbeides illustrasjoner i form av matriser eller lignende illustrasjoner *) for å vise hvordan man bør gå fram når man definerer arealer i et prosjekt som etter sin funksjon er uegnet for universell utforming. Denne avgrensningen av universell utforming må i større grad tydeliggjøres som en del av prosjekteringsprosessen.

*)

Disse matrisene/ illustrasjonene kan med fordel legges inn et skjema – en «implementeringsplan for UU» - tilsvarende gjennomføringsplanen for prosjektet, som blir oppdatert ved viktige milepæler i prosjektet med henvisning til dokumentasjon for de enkelte momentene i implementeringsplanen.

---

§ 12-2. Krav om tilgjengelig boenhet.

§12-2,2:

Det åpnes for 3-roms boenheter under 50 m², og dette må sees i sammenheng med at det også åpnes for at oppbevaringsplass ivaretas uten klare minstekrav under § 12-1,1). Det må stilles krav til bokvalitet, og dette må tydeliggjøres i forskrift og i veiledningstekst.

Det bør presiseres at bortfallet av kravet om at regelen skal gjelde for 1- eller 2-roms boenhet kun i spesielle tilfeller medfører at man ser for seg at en boenhet av denne typen har ett ekstra oppholdsrom, og at dette kun vil gjelde de boenhetene under 50 m² som etter regelen kan utføres uten tilgjengelighetskrav.

---

§ 12-3. Krav om heis i byggverk.

§ 12-3,3), b):

Det er behov for entydige illustrasjoner for den presiseringen som gjøres når det gjelder definisjon av inngangsplan.

Det bør presiseres hvordan fordelingen mellom parkeringsplasser på de ulike plan skal være for at definisjonen av inngangsplanet på samme nivå som parkeringsanlegget skal gjøres gjeldende.

---

§ 12-6. Kommunikasjonsvei.

§ 12-6, 6), f):

Det bør utarbeides illustrasjoner i form av matriser eller lignende illustrasjoner *) for å vise hvordan man bør gå fram når man definerer bruken av metall og tre sett i sammenheng med kravene til luminanskontraster. Hvordan dette materialet kan benyttes må i større grad tydeliggjøres som en del av prosjekteringsprosessen.

*)

Disse matrisene/ illustrasjonene kan med fordel legges inn et skjema – en «implementeringsplan for UU» - tilsvarende gjennomføringsplanen for prosjektet, som blir oppdatert ved viktige milepæler i prosjektet med henvisning til dokumentasjon for de enkelte momentene i implementeringsplanen

---

§ 12-7. Krav til utforming av rom og annet oppholdsareal.

§ 12-7, 4), a):

Forskriftstekstene må illustreres med konkrete illustrasjoner fordi de fleste må ha konkrete bilder av konsekvensene ved bruk av for eksempel snurektangel i stedet for snusirkel. Det foreslås at man illustrerer hver romkategori med flere eksempler. Dette gjelder også regelen om at man kun avsetter plass for snuareal for den døren man betjener, og slik sett må lage flere illustrasjoner for å vise at det er avsatt tilstrekkelig plass for snuareal dersom det er flere dører som skal betjenes, for eksempel i en entré.

Det er altså behov for å illustrere løsninger for:

- alle typiske romtyper
med snusirkel
med snurektangel
  - krav til dørbetjening for «en dør om gangen»
med snusirkel
med snurektangel
-

§ 12-8. Entré og garderobe.

§ 12-8, 1), b):

Forskriftstekstene må illustreres med konkrete illustrasjoner fordi de fleste må ha konkrete bilder av konsekvensene ved bruk av for eksempel snurektangel i stedet for snusirkel. Det foreslås at man illustrerer hver romkategori med flere eksempler. Dette gjelder også regelen om at man kun avsetter plass for snuareal for den døren man betjener, og slik sett må lage flere illustrasjoner for å vise at det er avsatt tilstrekkelig plass for snuareal dersom det er flere dører som skal betjenes, for eksempel i en entré.

Det er altså behov for å illustrere løsninger for:

- alle typiske romtyper
med snusirkel
med snurektangel
  - krav til dørbetjening for «en dør om gangen»
med snusirkel
med snurektangel
-

§ 12-9. Bad og toalett.

§ 12-9, 1), a):

Forskriftstekstene må illustreres med konkrete illustrasjoner fordi de fleste må ha konkrete bilder av konsekvensene ved bruk av for eksempel snurektangel i stedet for snusirkel. Det foreslås at man illustrerer hver romkategori med flere eksempler. Dette gjelder også regelen om at man kun avsetter plass for snuareal for den døren man betjener, og slik sett må lage flere illustrasjoner for å vise at det er avsatt tilstrekkelig plass for snuareal dersom det er flere dører som skal betjenes, for eksempel i en entré.

Det er altså behov for å illustrere løsninger for:

- alle typiske romtyper
med snusirkel
med snurektangel
- krav til dørbetjening for «en dør om gangen»
med snusirkel
med snurektangel

§ 12-9, 2), a):

Det bør utarbeides illustrasjoner i form av matriser eller lignende illustrasjoner *) for å vise hvordan man bør gå fram når man definerer bruken av metall og tre sett i sammenheng med kravene til luminanskontraster. Hvordan dette materialet kan benyttes må i større grad tydeliggjøres som en del av prosjekteringsprosessen.

*)

Disse matrisene/ illustrasjonene kan med fordel legges inn et skjema – en «implementeringsplan for UU» - tilsvarende gjennomføringsplanen for prosjektet, som blir oppdatert ved viktige milepæler i prosjektet med henvisning til dokumentasjon for de enkelte momentene i implementeringsplanen

---

§ 12-10. Bod og oppbevaringsplass.

§ 12-10, 1):

Det åpnes for at oppbevaringsplass ivaretas uten klare minstekrav, og dette må sees i sammenheng med at det også åpnes for 3-roms boenheter under 50 m², § 12-2,2). Det må stilles krav til bokvalitet, og dette må tydeliggjøres i forskrift og i veiledningstekst.

Det bør presiseres at bortfallet av kravet om minimumsareal for innvendig bod kun i spesielle tilfeller medfører at man ser for seg at en boenhet ikke har innvendig bod etter tidligere regelverk, og at dette vil gjelde boenheter som kan utføres med ett ekstra oppholdsrom iht. foregående punkt. Et ekstra oppholdsrommet vil få en kombinert bruk

som i rimelig grad ivaretar en funksjon som oppholdsrom samtidig som rommet i rimelig grad ivaretar en funksjon som oppbevaringsrom. En enkel illustrasjon av hvordan et rom av denne typen kan utformes bør vises i veiledningen til TEK.

---

§ 12-11. Balkong og terrasse mv.

§ 12-11, 3), b):

Forskriftstekstene må illustreres med konkrete illustrasjoner fordi de fleste må ha konkrete bilder av konsekvensene ved bruk av for eksempel snurektangel i stedet for snusirkel. Det foreslås at man illustrerer hver romkategori med flere eksempler. Dette gjelder også regelen om at man kun avsetter plass for snuareal for den døren man betjener, og slik sett må lage flere illustrasjoner for å vise at det er avsatt tilstrekkelig plass for snuareal dersom det er flere dører som skal betjenes, for eksempel i en entré.

Det er altså behov for å illustrere løsninger for:

- alle typiske romtyper
med snusirkel
med snurektangel
  - krav til dørbetjening for «en dør om gangen»
med snusirkel
med snurektangel
-

§ 12-12. Avfallssystem og kildesortering.

§ 12-12, 2):

Det bør utarbeides illustrasjoner i form av matriser eller lignende illustrasjoner *) for å vise hvordan man bør gå fram når man definerer bruken av metall og tre sett i sammenheng med kravene til luminanskontraster. Hvordan dette materialet kan benyttes må i større grad tydeliggjøres som en del av prosjekteringsprosessen.

*)

Disse matrisene/ illustrasjonene kan med fordel legges inn et skjema – en «implementeringsplan for UU» - tilsvarende gjennomføringsplanen for prosjektet, som blir oppdatert ved viktige milepæler i prosjektet med henvisning til dokumentasjon for de enkelte momentene i implementeringsplanen

---

§ 12-13. Dør, port mv.

§ 12-13, 4), b):

Det bør utarbeides illustrasjoner i form av matriser eller lignende illustrasjoner *) for å vise hvordan man bør gå fram når man definerer bruken av metall og tre sett i sammenheng med kravene til luminanskontraster. Hvordan dette materialet kan benyttes må i større grad tydeliggjøres som en del av prosjekteringsprosessen.

*)

Disse matrisene/ illustrasjonene kan med fordel legges inn et skjema – en «implementeringsplan for UU» - tilsvarende gjennomføringsplanen for prosjektet, som blir oppdatert ved viktige milepæler i prosjektet med henvisning til dokumentasjon for de enkelte momentene i implementeringsplanen

---

§ 12-14. Trapp.

§ 12-14, 1), b):

Det er behov for å tydeliggjøre at kravene til sikkerhet må ivaretas dersom håndlist plasseres lavere enn 90 cm i trappeløp.

§ 12-14, 2), b):

Det er behov for å tydeliggjøre at kravene til sikkerhet må ivaretas dersom håndlist plasseres lavere enn 90 cm i trappeløp.

Det oppfattes som at man ønsker en reduksjon av tilgjengelighet når man vil redusere kravene til doble håndlister. Kost/nytte-effekten ved bruken av doble håndlister tilsier at man bør beholde dagens regelverk på dette området.

§ 12-14, 3), b) og c):

Det bør utarbeides illustrasjoner i form av matriser eller lignende illustrasjoner *) for å vise hvordan man bør gå fram når man definerer bruken av metall og tre sett i sammenheng med kravene til luminanskontraster. Hvordan dette materialet kan benyttes må i større grad tydeliggjøres som en del av prosjekteringsprosessen.

*)

Disse matrisene/ illustrasjonene kan med fordel legges inn et skjema – en «implementeringsplan for UU» - tilsvarende gjennomføringsplanen for prosjektet, som blir oppdatert ved viktige milepæler i prosjektet med henvisning til dokumentasjon for de enkelte momentene i implementeringsplanen

---

§ 12-15. Utforming av rekkverk.

§ 12-15, 2):

Det er behov for å tydeliggjøre at kravene til sikkerhet må ivaretas dersom håndlist plasseres lavere enn 90 cm i trappeløp.

---

§ 12-16. Rampe.

§ 12-16, 3):

Det er behov for å tydeliggjøre at kravene til sikkerhet må ivaretas dersom håndlist plasseres lavere enn 90 cm i trappeløp.

Det oppfattes som at man ønsker en reduksjon av tilgjengelighet når man vil redusere kravene til doble håndlister. Kost/nytte-effekten ved bruken av doble håndlister tilsier at man bør beholde dagens regelverk på dette området.

§ 12-6, 3) og 4):

Det bør utarbeides illustrasjoner i form av matriser eller lignende illustrasjoner *) for å vise hvordan man bør gå fram når man definerer bruken av metall og tre sett i sammenheng med kravene til luminanskontraster. Hvordan dette materialet kan benyttes må i større grad tydeliggjøres som en del av prosjekteringsprosessen.

*)

Disse matrisene/ illustrasjonene kan med fordel legges inn et skjema – en «implementeringsplan for UU» - tilsvarende gjennomføringsplanen for prosjektet, som blir oppdatert ved viktige milepæler i prosjektet med henvisning til dokumentasjon for de enkelte momentene i implementeringsplanen

---

§ 12-18. Skilt, styrings- og betjeningspanel, håndtak, armaturer mv.

§ 12-18, 3), b):

Hevet betjeningshøyde for vinduer til maks. 1,2 m/ redusert krav til utsyn/ funksjon som rømningsvindu

Det er behov for å tydeliggjøre at vinduer som har krav til betjeningshøyde må plasseres med fornuftig brystningshøyde selv om det ikke stilles krav til utsyn, og at kravene til rømning via vinduer også må ivaretas.

---

§ 13-8. Utsyn.

§ 13-8, 2):

Hevet betjeningshøyde for vinduer til maks. 1,2 m/ redusert krav til utsyn/ funksjon som rømningsvindu

Det er behov for å tydeliggjøre at vinduer som har krav til betjeningshøyde må plasseres med fornuftig brystningshøyde selv om det ikke stilles krav til utsyn, og at kravene til rømning via vinduer også må ivaretas.

---

§ 17-2. Overgangsbestemmelser.

§ 17-2:

Hovedinnholdet i endringene i TEK er nå kjent, men det er en høringsrunde med mulighet for endringer under veis i prosessen. Det er behov for tilstrekkelig tid for de prosjekterende til å sette seg inn i endringene før man benytter de nye reglene. Det foreslås derfor en overgangsperiode fra 1/7-17 til 1/1-18.

Det bør presiseres at en naturlig innføring av de nye reglene vil være at man for de enkleste prosjektene tar i bruk det nye regelverket umiddelbart, mens det for større og mer komplekse prosjekter vil være naturlig å benytte overgangsperioden til å innarbeide det nye regelverket. Eksempelvis vil et nytt boliganlegg med mange ulike boenheter falle inn under definisjonen for et større og mer komplekst prosjekt.
